

ใน “โรงเรียนแบบใหม่” ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเกือบทุกสิ่ง นี่คือการเรียนรู้ยุคใหม่ ที่อาจเรียกว่า Learners-Directed Education - การศึกษาแบบที่ผู้เรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ซึ่งตรงกันข้ามกับการศึกษาแบบเก่า ที่ครูและผู้บริหารระบบการศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ นักเรียนเป็นเพียงผู้รับถ่ายทอดความรู้

มีโรงเรียนไปทำไม : 4. โรงเรียนแบบใหม่

บันทึกชุด มีโรงเรียนไปทำไม รวม ๗ ตอนนี้ ตีความจากหนังสือ [Why School? : How Education Must Change When Learning and Information Are Everywhere](#) เขียนโดย [Will Richardson](#) บอกตรงๆ ว่า

ระบบการศึกษาจะอยู่ในสภาพปัจจุบันไม่ได้ ต้องเปลี่ยนแปลงในทำนองเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ

ผู้เขียนเล่าเรื่องลูกชายอายุ ๑๓ ปีของตน ชื่อ ทักเกอร์ ที่เรียนโดยใช้ซอฟต์แวร์ [Minecraft](#) ในการเรียนรู้แบบ play and learn โดยเรียนที่บ้านในช่วงฝนตกและอากาศหนาว ออกไปเล่นนอกบ้านไม่ได้ Minecraft เป็นซอฟต์แวร์ ก่อสร้างด้วยชิ้นส่วน คล้าย Lego เป็นเกมเพื่อการเรียนรู้แบบ constructivist, social และได้รับการรับรองจากเว็บไซต์ด้านการศึกษาหลายแห่งว่ามีประโยชน์มากกว่าโทษ

ทักเกอร์วางแผนว่าจะสร้างบ้านของตนที่ไหน บ้านมีลักษณะอย่างไร ในท่ามกลางภูมิประเทศแบบไหน อยู่ใกล้บ้านเพื่อนคนไหน แต่เมื่อสร้างบ้านแล้วตกกลางคืน (ของโปรแกรม) ก็จะมีตัวประหลาดออกมากินบ้านและสิ่งก่อสร้างทั้งหลาย ผู้เขียนเล่าว่าในวันนั้นเอง ทักเกอร์บอกว่า “กลางคืนแล้ว ตัวประหลาดออกมาแล้ว ผมยังไม่รู้วิธีจัดการมัน และยังไม่มียานบินมาจุดไฟให้แสงสว่าง พรุ่งนี้ผมต้องเริ่มสร้างบ้านใหม่” แล้วผู้เขียนก็เห็นทักเกอร์นั่งดูวิดีโอการเล่นเกมนี และในที่สุดก็ไปพบวิดีโอที่แนะนำวิธีเล่นเป็นขั้นตอน ผู้เขียนเห็นทักเกอร์เอากระดาษมาจดขั้นตอนต่างๆ แล้วต่อมาก็เห็นทักเกอร์ใช้คอมพิวเตอร์ของพ่อทำ วิดีโอคอนเฟอเรนซ์ กับเพื่อนผู้ชาย ๒ คนที่เคยเล่นเกมนี้มาก่อนแล้ว และเด็กผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ผู้เขียนเห็นทักเกอร์ทำงานนี้อย่างมุ่งมั่น ใจจดใจจ่อ

ภายในวันนั้นเอง ทักเกอร์ ก็มาชวนพ่อแม่ไปเยี่ยมบ้านของเขา พาไปชมห้องต่างๆ ในบ้าน ซึ่งมีห้องนอน เครื่องเรือน เตาผิง และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ บ้านของเขาอยู่บนเนิน นันบ้านของเพื่อนชื่อ เจ็ค อยู่บนอีกเนินหนึ่งตรงกันข้ามอีกฟากหนึ่งของอ่าว และยังมีปราสาทหลังหนึ่งอยู่บนเนิน ทั้งพ่อและแม่ตกใจที่ลูกเรียนได้รวดเร็วถึงปานนั้น และซึ้งกันใหญ่ ว่าลูกเรียนอย่างไร

นี่คือการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยไม่ต้องมีโรงเรียน เรียนที่บ้าน ผ่านอินเทอร์เน็ต ค้นหาความรู้เอาเองจาก อินเทอร์เน็ต เอามาทดลองใช้ หากใช้ไม่ได้ผลก็หาใหม่ ลองใหม่ หากครูเอาเองจากอินเทอร์เน็ต ร้องขอความช่วยเหลือไม่นานก็จะมีคนใจดีเข้ามาแนะนำ หรืออาจจะกล่าวว่า นี่คือการเรียนแบบใหม่ ก็ได้

ทักเกอร์ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ หรือ “หลักสูตร” ของตนเอง และปรับหลักสูตรของตนอยู่เสมอตามสิ่งที่ตนเรียนรู้แล้ว และสิ่งที่ตนอยากรู้ต่อไป เขารวบรวม “ตำรา” ของเขาเอง เน้นจาก YouTube เขาเสาะหาครูเอง จากเพื่อนๆ และจากคนที่ใช้ software นี้ทั่วโลก เขาประเมินผลงานของตนเอง ถ้ายังไม่ดีก็ยกเลิกแล้วทำใหม่ และอาจต่อเติมตกแต่งแก้ไข เมื่อเกิดแนวความคิดใหม่ และช่วยให้ความเห็นหรือ feedback แก่ “เพื่อนๆ” ในแวดวง อย่างสม่ำเสมอ

จะเห็นว่า ใน “โรงเรียนแบบใหม่” ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเกือบทุกสิ่ง นี่คือการเรียนรู้ยุคใหม่ ที่อาจเรียกว่า Learners-Directed Education - การศึกษาแบบที่ผู้เรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ซึ่งตรงกันข้ามกับการศึกษาแบบเก่า ที่ครูและผู้บริหารระบบการศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ นักเรียนเป็นเพียงผู้รับถ่ายทอดความรู้

สิ่งที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิง ระหว่างโรงเรียนแบบใหม่ กับโรงเรียนแบบเก่า คือความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของเด็กหรือผู้เรียน เพราะในโรงเรียนแบบใหม่ สิ่งที่ย่อย (หลักสูตร) กำหนดโดยผู้เรียนเอง และผู้เรียนเป็นเจ้าของและผู้อำนวยความสะดวก “หลักสูตร” นั้น

ในโรงเรียนแบบใหม่ การเรียนรู้ไม่ใช่การบริโภคความรู้หรือสารสนเทศ เหมือนอย่างสมัยก่อนที่ความรู้หายาก แต่เป็นการตั้งคำถาม /กำหนดเป้าหมายของการสร้างสรรค์ แล้วดำเนินการ หรือลงมือทำ ร่วมกับผู้อื่น เป็นการทำงานจริง ในสภาพจริง และแสดงบทบาทสร้างความรู้เพิ่มให้แก่โลก ไม่ใช่บริโภคความรู้ของโลก เป็นการสร้างนิสัยและทักษะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในท่ามกลางโลกที่เชื่อมต่อและสารสนเทศมากขึ้น จุดเน้นเปลี่ยนจากการจำเนื้อหา (content mastery) มาสู่การมีทักษะหรือความสามารถในการเรียนรู้ (learning mastery) นักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนใช้ความสามารถในการเข้าถึงสาระวิชาและครู ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ตามที่ตนปรารถนา

โรงเรียนและห้องเรียนแบบใหม่ กลายเป็น node ของ learning network ขนาดมหึมาในโลก เลิกจากห้องสี่เหลี่ยมหรือรั้วโรงเรียน การเรียนรู้คือการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกับคนอื่น ไม่ใช่ทำคนเดียว

การสอบ ไม่เน้นสอบความรู้ แต่เน้นสอบสิ่งที่นักเรียนทำโดยการประยุกต์ใช้ความรู้ หรือสอบทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้

โรงเรียนแนวใหม่ เป็นการเรียนทำงาน หรือฝึกเพื่อชีวิตจริง ไม่ใช่ที่เรียนวิชา เพื่อให้ได้เกรดสูง และได้หน่วยกิต เพื่อได้ประกาศนียบัตร และเพื่อการแข่งขันว่าข้าเก่ง เป็นที่ยอมรับของคนอื่น อย่างในโรงเรียนแบบเก่า

โรงเรียนแบบใหม่ มีข้อท้าทายตรงที่ประเมินแบบ quantitative ยากกว่าโรงเรียนแบบเก่า เราจะวัดความรู้เริ่มสร้างสรรค์ ความอดทนทำงานต่อเนื่อง ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะความร่วมมือ โดยการทดสอบแบบเก่าไม่ได้ เราต้องมีวิธีทดสอบแบบใหม่ ที่ให้คะแนนผลงานจริงๆ จากการประเมินที่ทำต่อเนื่อง และเป็นการประเมินแบบ qualitative เราต้องไม่พยายามประเมินเฉพาะส่วนที่วัดได้ และละเลยส่วนที่วัดไม่ได้ แต่สำคัญกว่า

ในโรงเรียนแนวใหม่ ความรู้เชิงเนื้อหา และความสามารถพื้นฐานมีความสำคัญ เพื่อการสื่อสาร ทำงาน และแสดงผล นักเรียนต้องอ่านออกเขียนได้พูดเป็น

มีโรงเรียนไปทำไม : 4. โรงเรียนแบบใหม่

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันอังคารที่ 16 เมษายน 2013 เวลา 00:00 น. -

รวมทั้งต้องมีพื้นฐานแน่นด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และอื่นๆ แต่นักเรียนต้องไม่ใช่แค่รู้วิชาเหล่านี้ ต้องสามารถเอาความรู้เหล่านี้ไปต่อความรู้อื่น และประยุกต์ใช้ประโยชน์เป็น

วิจารณ์ พานิช

๑๒ เม.ย. ๕๖

คัดลอกจาก <http://www.gotoknow.org/posts/532978>